

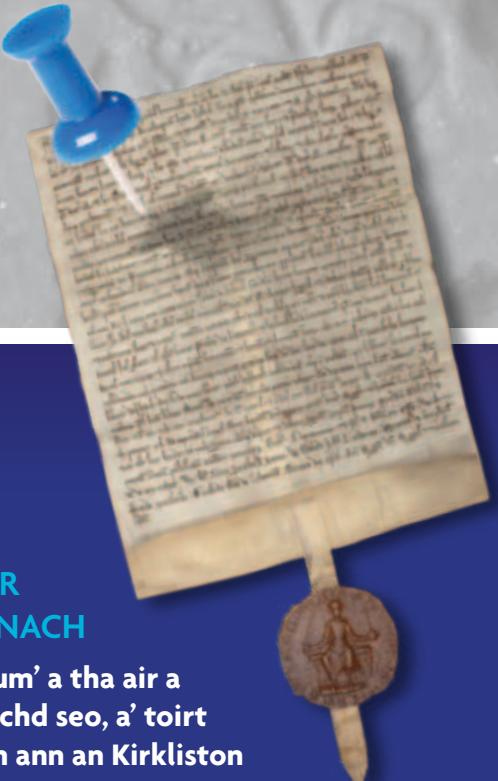
The Scottish Parliament
Pàrlamaid na h-Alba

Pàrlamaid na h-Alba - *an-dè is an-diugh*

Briog is cum grèim air an loidhne-ama gus siubhal tro na linntean,
no cleached an t-iùl aig bonn an sgrion

1200 1300 1400 1500 1600 1700 1800 1900 2000

1235

A' CHIAD LUайдH AIR PÀRLAMAID ALBANNACH

Tha am facal ‘colloquium’ a tha air a chleachdadadh anns an achd seo, a’ toirt iomradh air coinneamh ann an Kirkliston ann an 1235.

’S e seo a’ chiad luaidh sgrìobhete air Pàrlamaid; tha e a’ toirt iomradh air seanadh a chaithd a chumail ann an Kirkliston air iomall Dhùn Èideann. Dh’fhàs a’ Phàrlamaid à coinneamhan “Comhairle mhòr an Rìgh”, agus b’ iad sin coinneamhan de dh’uaislean agus luchd-eaglais a bha a’ toirt comhairle don rìgh air cùisean poileasaidh agus ceartais

1293

A' CHIAD ROILE A MHAIR BHON PHÀRLAMAID

Seula oifigeil Iain Bailiol. Bha an t-seula seo, a’ sealltainn an rìgh air a’ chathair, air a nasgadh le sgrìobhainnean mar chomharra air aonta rioghaill.

Tha an roile pàrlamaid oifigeil as tràithe a’ dol air ais don chiad Phàrlamaid aig Iain Bailiol, a bha na Righ air Alba eadar 1292 agus 1296. Tha e a’ clàradh na thachair ann an seisean na pàrlamaid sa Giblean 1293.

1200

1300

1400

1500

1600

1700

1800

1900

2000

1309

AITHRIS NA CLÈIRE

Iomhaigh umha de Rìgh Raibeart Brus, a' comharrachadh a bhuaidh aig Blàr Allt a' Bhonnaich ann an 1314.

Dh'fhoillsich a' chlèir (luchd-eaglais) an taic do Rìgh Raibeart Brus sa Phàrlamaid. Bha seo cudromach oir bha neo-eisimeileachd na h-Alba fo chunnart aig an àm.

1357

A' CHIAD IOMRADH AIR NA TRÌ OIGHREACHDAN

Bonn airgid Dhàibhidh II (1324-71)

A' chiad chlàradh a mhaireas ann an Alba a' cleachdadadh na h-abairt 'Trì Oighreachdan', a tha a' toirt iomradh air na trì buidhnean a bha an cois na Pàrlamaid – a' chlèir (luchd-eaglais), na h-uaislean agus coimseanairean nam borgh (bailtean).

1200

1300

1400

1500

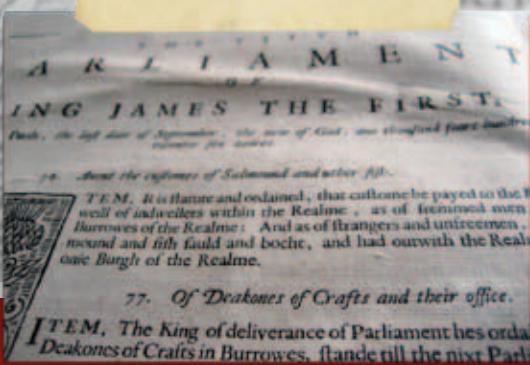
1600

1700

1800

1900

2000

1424

CIAD ACHDAN PÀRLAMAID GAN
CLÀRADH ANNS A' BHEURLA GHALLTA

Achdan parlamaid bho rioghachadh Sheumas I, air an sgrìobhadh anns a' Bheurla Ghallta an àite Laideann.

Ron àm seo, tha a' mhòr-chuid de na sgrìobhainnean a mhaireas air an sgrìobhadh ann an Laideann, an cànan airson sgrìobhainnean oifigeil aig an àm. Ach thòisich Rìgh Seumas I chunntasan parlamaid anns a' Bheurla Ghallta, cànan a thuigeadh a' mhòr-chuid den t-sluagh. 'S e Achd nam Mèinnean Rioghailean achd as aosta a tha an sàs ann an Alba an-diugh fhathast, a tha ag ràdh gur ann leis a' mhonarc a tha mèinnean òir agus airgid.

1425-26

A' PHÀRLAMAID A' SEALLTAINN A
SPIONNAIDH

Seumas I (1394-1437)

Rinn Rìgh Seumas I grunnan oidhirpean gus
toirt air a' Phàrlamaid barrachd a dhèanamh a
rèir a thoil sa. Nam measg sin bha e a' moladh
atharrachaidhean a dhèanadh a' Phàrlamaid nas
coltaiche ris an tè ann an Sasainn. Dh'fhairtlich
na h-atharrachaidhean sin, agus chuidich seo a'
Phàrlamaid gus guth làidir, agus gu math tric neo-eisimeileach, a chumail suas rè an ath dhà linn.

1436

OIDHIRP GUS BACADH A CHUR AIR
CUMHACHD RIOGHAILEAN

**Pleit bhon "Forman Armorial" bhon
t-siathamh linn deug, a' sealltainn Seumas I
agus a bhean Seònag Beaufort a' caitheamh
aodach earraideach (heraldic).**

Dh'fheuch Sir Raibeart Greumach, labhraiche
nan Trì Oighreachdan, ri Seumas I a chur an
grèim 'ann an ainm nan Trì Oighreachdan uile
nur Rioghailean', ach cha d' fhuar e taic sam bith
bhon Phàrlamaid. Chaidh an Greumach a chur
don phriosan ach chaidh a leigeil ma sgaoil agus
ghabh e pàirt ann am murt an rìgh ann am Peairt
air 21 An Gearran 1437.

1200

1300

1400

1500

1600

1700

1800

1900

2000

1445

RIGH FO CHÙMHNANT

Bha Seumas II a' riaghadh bho 1437 gu 1460, àm neo-sheasmhach nuair a bha diofar bhuidhnean a' strì airson làn ùghdarras a bhith aca air Alba.

Chaidh Seumas II air mhionnan nach atharraicheadh e reachdas (laghan) gun aonta na Pàrlamaide.

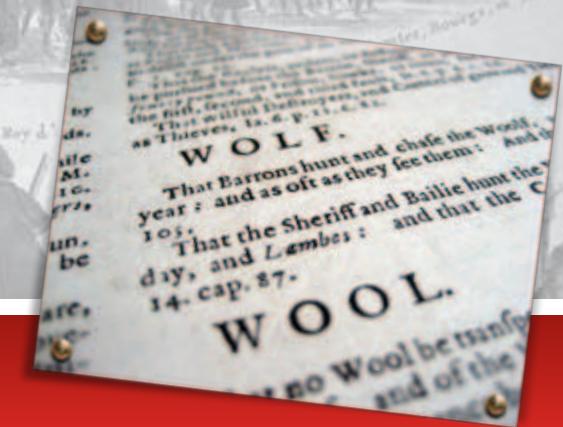

1455

A' CUR CÒD ÈIDIDH CHEART AIR CHOIS

Priont bhon 17mh linn a' sealltainn 'Marcachd na Pàrlamaid' 1685, caismeachd air eich a bha a' gabhail àite aig fosgladh agus dùnadh gach seisean.

Thug a' Phàrlamaid a-steach còd èididh d'a buill, a' sònraichadh an t-seòrsa cleòca meileabhaid a dh'fhaodadh caitheamh agus an t-seòrsa bian leis am bu chòir dhaibh a bhith air an lìnigeadh. Leigeadh cìs £10 Albannach air duine sam bith a thigeadh don Phàrlamaid leis an èideadh cheàrr orra.

1458

A' PHÀRLAMAID AG ÒRDACHADH
CASGAIRT MHADAIDHEAN-ALLAIDH
Achd Pàrlamaid ag òrdachadh uachdarain madaidhean-allaidh nan ceàrnaidh fhèin, agus an àl, a lorg agus a sgrios.

Anns a' chòigeamh linn deug dh'aontaich a' Phàrlamaid grunnan achdan a bha ga dhèanamh laghail agus riatanach madaidhean-allaidh a shealg agus geur-leanmhainn a dhèanamh orra. Bha seilg a' tachaicht ceithir tursan sa bhliadhna agus bha sealgairean a' faighinn sia sgillinn airson gach ceann madadh-allaidh a bheireadh iad gu siorram. Rinn na ceumann seo gun robh am madadh-allaidh air a dhol à bith ann an Alba ron ochdamh linn deug

1200

1300

1400

1500

1600

1700

1800

1900

2000

1471

BALL-COISE AGUS GOILF TOIRMISGTE

Achd pàrlamaid a' toirmisg dhaoine bho bhith a' cluich 'fute-ball and the golf'.

Bha smachd theann aig a' Phàrlamaid air spòrs agus cur-seachadan eile, oir bhathas den bheachd gun robh iad sin a' tarraing aire dhaoine bho an obair làitheil. Bha ball-coise agus goilf toirmisgte anns a' chòigeamh linn deug a chum is gun dèanadh fireannaich a bha aig aois cogaidh boghadaireachd, sgile fada na b' fhèarr airson a bhith a' dìon an aghaidh luchd-ionnsaigh.

1496

A' CHIAD ACHD FOGLAIM

Rinn ceumann leithid Achd an Fhoghlaim 1496 cinnteach gun robh sgoilearachd nas cumanta air feadh na tire na bha e anns a' chuid mhòr de dhùthchannan na Roinn Eòrpá.

Dhaontaich a' Phàrlamaid achd a bha a' dèanamh sgoilearachd èigeantach bho aois a h-ochd do mhic bharanan agus uachdarain beairteach. B' e an t-adhbhar airson an achd seo gus dèanamh cinnteach gum biodh tuigse cheart den lagh aig daoine a bhiodh nan siorraman agus nam britheamhan.

1200

1300

1400

1500

1600

1700

1800

1900

2000

1532

A' STÈIDHEACHADH COLAISTE A' CHEARTAIS (CÙIRT AN T-SEISEIN)

An Uinneag Mhòr ann an Taigh na Pàrlamaid, Dùn Èideann, a' sealtainn stèidheachadh Cùirt an t-Seisein ann an 1532 le Seumas V.

Dhaontaich a' Phàrlamaid achd a' stèidheachadh cùirt an t-seisein airson 'maitheas coitcheann' nan uile. B' e ceum mòr a bha seo gu siostam lagħail slàn leasaichte agus nuadh. Tha a' bhuidheann sin fhathast ann an-diugh agus tha i os cionn àrd-chùirtean na h-Alba.

1560

PÀRLAMAID AN ATH-LEASACHAIDH

Iain Knox Searmonaiche a bha a' cordadh ri mòran agus aon de cheannardan creideimh an Ath-leasachaидh Phròstanaich.

Dhaingnich a' Phàrlamaid gum biodh rèabhlaid creideimh ann le bhith a' briseadh a' cheangail leis a' Phàpa agus an Eaglais Chaitligeach agus a' stèidheachadh a' Chreideimh Phròstanaich.

1563

ACHD NA BUIDSEACHD

Dealbh a' sealltainn an Diabhal a' bruidhinn ri buidheann de bhana-bhuidsichean ann am Bearaig a Tuath 1590-91.

An dèidh coiteachadh bhon Eaglais, dh'aontaich a' Phàrlamaid achd a bha a' ciallachadh gun rachadh duine sam bith a bha a' cleachdadh buidseachd a pheanasachadh le bàs. Air sgàth sin, chaidh na ceudan de bhana-bhuidsichean fo dheuchainn agus an cur gu bàs, leis a' bhinn-bhàis mu dheireadh ann an Dòrnach ann an 1722.

1200

1300

1400

1500

1600

1700

1800

1900

2000

1579

LAGH NAM BOCHD AIR A CHUR AN GNÌOMH

Pios bho lethbhreac clò-bhualite de Lagh nam Bochd 1579, a chur an sàs peanasachadh cruaidh do 'luinnsearan agus dèircich'

Dhaontaich a' Phàrlamaid lagh ùr, chruaidh gus rian a chumail air na bhathas a' toirt de chuideachadh don àireamh de dhaoine bochda a bha a' sior fhàs. B' e fàs na h- àireimh-shluagh agus gainnead bìdh uair is uair a bu choireach don mheudachadh seo. Thuit an achd gum bu chòir neach a bha comasach air obair, ach ga diùltadh, a bhith air a chuipheadh agus air a chur do na stocan.

1587

TRIÙIR A' DOL NAN CEATHRAR

'Dealbh de 'sederunt' no roile frithealaidh, ag ainmeachadh riochdairean shiorrachdan Shruighlea, Ghlinn Iucha, Pheairt agus Chinn Chàrdainn.

Dhaontaich a' Phàrlamaid achd a' riaghlaidh frithealadh choimiseanairean às na siorrachdan (sgirean dùthchail). Ged a bha àireamh dhiubh air a bhith an làthair roimhe, cha robh an làthaireachd air a dhèanamh oifigeil chun an achd seo, a bha a' leigeil le gach siorrachd dà riochdaire a thaghadh.

1200

1300

1400

1500

1600

1700

1800

1900

2000

1604

AONADH PÀRLAMAID LE SASAINN AIR A MHOLADH

Seumas VI (1566-1625) ann an 1604.

Ann an 1603 thachair Aonadh nan Crùn nuair a thàinig Seumas VI gu bhith na rìgh air Sasainn a thuilleadh air Alba. Għluais e gu deas a Lunnainn agus goirid an dèidh sin, mhol e aonadh phàrlamaidean Alba agus Shasainn, ach cha robh taobh seach taobh dealasach agus chaidh an iomairt a leigeil seachad.

1632

A' TOGAIL TAIGH NA PÀRLAMAID ANN AN DÙN ÈIDEANN

Taigh na Pàrlamaid, ri taobh Àrd-eaglais Naomh Giles, Dùn Èideann.

Thòisichear a' togail Taigh na Pàrlamaid ann an Dùn Èideann air làraich dìreach bhàrr a' Mhile Rioghail. Thug seo àite cruinneachaidh buan airson a' chìad uair. Chaidh a' chìad choinneamh a chumail anns an togalach ùr ann an 1639. Chaidh a' mhòr-chuid de choinneamhan na Pàrlamaid, suas ri Aonadh 1707, a chumail anns an dachaigh seo a chaidh a thogail a dh'aona ghnothaich.

1633

PÀRLAMAID CRÙNADH THEÀRLAICH I

Dh'adhbharaich còmhstri Theàrlaich I ri a Phàrlamaidean ann an Alba agus ann an Sasainn cogadh sìobhalta air feadh Bhreatann agus chaidh a chur gu bàs ann an 1649.

Bha Teàrlach I den bheachd gum biodh a' chìad choinneamh de Phàrlamaid na h-Alba na thaisbeanadh air ùghdarris rioghail. Ach le oidhrip a' feuchainn ri laghan connspaideach aontachadh, cha tug e an aire do thraigiseanan na pàrlamaid agus chaill e an taic a bh' aig gu leòr de na h-uaislean mòra dha.

1200

1300

1400

1500

1600

1700

1800

1900

2000

1638

A' CUR AINM RIS A' CHÙMHNANT NÀISEANTA

Seo lethbhreac de Chùmhnant Nàiseanta 1638 a dh'iarr air a h-uile Albannach a dhol an aghaidh a' chreideimh Chaitligich agus poileasaidhean Theàrlaich I.

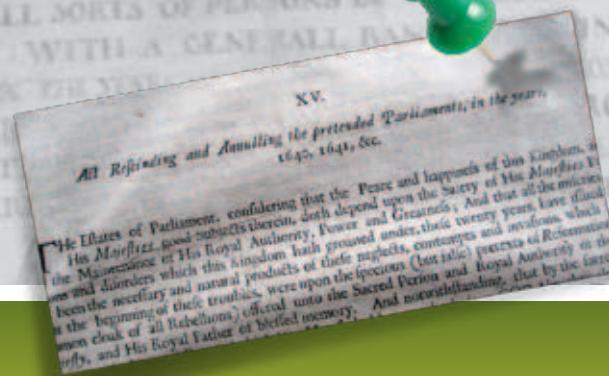
Chuireadh ainmean ris a' Chùmhnant Nàiseanta an toiseach ann an 1638. Bha e ag iarraidh pàrlamaid agus Àrd-Sheanadh Eaglaise a bha saor bho bhuaidh an Rìgh. Chaith lethbhreacan dheth a dhèanamh airson an sgaoileadh do gach borgh agus sgìre. Bhathar a' toirt 'Cùmhantaich' air an luchd-taic. Mar thoradh air taic aig mòran aca don Chùmhnant, bha na h-Albannaich a' cur an aghaidh Teàrlach I agus chuir seo ri lasadh cogaidh siobhalta air feadh Bhreatainn agus Éirinn.

1640

A' PHÀRLAMAID AIR A MÙTHADH

Pios bho lethbhreac clò-bhuilte de dh'achd 1661 a thug air falbh a h-uile lagh a dh'aontaich "pàrlamaidean nan Cùmhantach" eadar 1640 agus 1648.

Am broinn deich latha a-mhàin dhen Ògmhios 1640, dh'aontaich na h-Oighreachdan seasgad achd a thug cothrom cumhachd air falbh bhon Rìgh chun na Pàrlamaid. Mar eisimpleir, thug Achd Trì bliadhna cumhachd do na h-Oighreachdan Pàrlamaid a chumail aon uair co-dhiù anns a h-uile trì bliadhna, a' toirt air falbh còir an Rìgh seiseanan pàrlamaid a ghairm no a sgaoileadh mar bu mhiann leis. Chaith na laghan ùr-nodha seo a chur à bith gu ire mhòr ann an 1661.

1652-60

AN CO-FHLAITHEAS

Tha am pàipear seo, leis a' cheann latha, 12na Giblean 1654, ag innse cumhaichean an aonaidh.

An dèidh dha Teàrlach I a bhith air a chur gu bàs, ghabh Crombail seilbh air a' mhòr-chuid de dh'Alba. Ann an 1651, thàinig Coimiseanairean Sasannach gu tuath a thoirt cuireadh dha sluagh na h-Alba 'pòsadh toileach' a dhèanamh le Sasainn. Chaith cur às do Phàrlamaid na h-Alba agus dh'fhaodadh Alba riochdairean a chur chun na Pàrlamaid ann an Westminster ann an Lunnainn airson a' chiad uair.

1200

1300

1400

1500

1600

1700

1800

1900

2000

1661

AISIG NA PÀRLAMAID

Rìgh Teàrlach II ga chrùnadh ann an Sgàin ann an 1651 ach chaidh a chur air fògradh gu 1660 nuair a fhuair e fiathachadh air ais a Bhreatainn gus an rìgh-chathair ath-ghabhail.

An dèidh Aisig Rìgh Teàrlach II chun an rìgh-chathair, chaidh a' chiad choinneamh den Phàrlamaid bho chionn deich bliadhna a chumail ann an Dùn Èideann. Bha i na suidhe fad còrr is sia mìosan, ag aontachadh mòran laghan a bha ag ath-thagrachd ùghdarras an Rìgh.

1669

PÀRTAIDH 'DÙBHLANACH' A' NOCHDADH SA PHÀRLAMAID

Uilleam Dùbhghlas, an treas dhiùc Hamaltan, ceannard dùbhlachan na pàrlamaid anns na 1670an.

Ged a bha daoine fa-leth air cur an aghaidh poileasaidh an Rìgh roimhe, nochd 'pàrtaidh' dùbhlachan na b' eagraichte fo cheannardas Uilleam Dùbhghlas, an treas dhiùc Hamaltan.

1200

1300

1400

1500

1600

1700

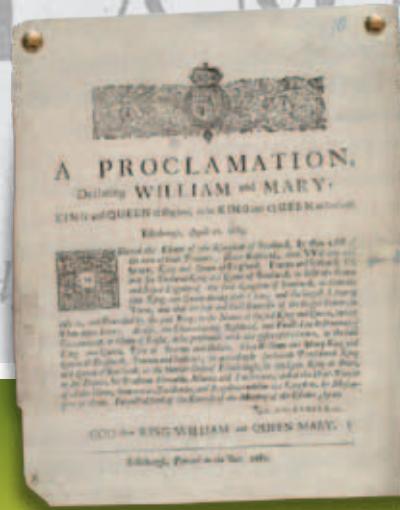
1800

1900

2000

A PROCLAMATION,

Declaring WILLIAM
KING and QUEEN of England

1689

A' PHÀRAMAID A' GABHAIL RI 'CÒIR A' CHEARTAIS'

Sanas a' cur an cèill gu robh Uilleam is Màiri nan Rìgh is Banrigh na h-Alba. Chaidh sanasan a leughadh a-mach aig croisean margaidh agus aig eaglaisean air feadh na dùthcha.

An deidh bhòtadh gus Rìgh Seumas VII, a chur às àite chuir a' Phàrlamaid a-mach foillseachadh ag innse a còir dhligheach monarc sam bith a bhriseadh an lagh no a bha a' bagairt air saorsa na pàrlamaid, a chur à rèim. Chaidh an Crùn a thabhan do Rìgh Uilleam agus a' Bhanrigh Màiri, a dh'aontaich cumail ris an aonta eadar an crùn agus na daoine.

1696

ACHD AN FHOGHLAIM

Achd an Fhoghlaim airson 'stèidheachadh sgoiltean'

Chaidh laghan aontachadh a stèidhich am prionnsabal de sgoil anns gach paraiste. Bha na sgoiltean air am maoineachadh le tabhartasan saor-thoileach bho uachdarain air an robh an eaglais agus oifigich riaghaltais ionadail a' cur cuideam.

1200

1300

1400

1500

1600

1700

1800

1900

2000

1707

CÙMHNANT AN AONAIHD

Lethbheac dearbhte oifigeil de Chùmhnant an Aonaidh 1707.

Dh'aontaich Pàrlamaid na h-Alba Cùmhnant an Aonaidh le Sasainn air 16mh am Faoilleach 1707. Chaidh a' Phàrlamaid a chur an dàil air 25mh am Màrt agus sgaoil i air 28mh an Giblean. Thàinig Aonadh na h-Alba agus Shasainn, mar Rìoghachd Aonaichte Bhreatainn gu bith air 1 Cèitean.

1713

AN T-AONADH AN IMPIS FÀILLIGEADH

Iain Caimbeul, 2na Diùc Earra-Ghàidheal (1678-1743) a bha air taobh Aonadh Alba agus Shasainn ann an 1707, ach thog e a ghuth na aghaidh ann an 1713.

Chumadh deasbad ann an Taigh nam Morairean air 1 luchar 1713 air sgàth nan gearanan bho Bh.P agus uaislean Albannach mu chaochladh chùisean. Bha e a' moladh briseadh an Aonaidh ach, chaidh seo a dhiùltadh le ceithir bhòtaichean a bharrachd a-mhàin.

1762

A' CHIAD PHRÌOMHAIRE ALBANNACH

Iain Stiùbhart, treas larla Bhòid (1713-92) nach robh ach bliadhna na Phriomhaire air Breatainn mus do thill e a dh'Alba gus uidh ann an lùibh-eòlas a leantainn.

Chaidh Iain Stiùbhart, larla Bhòid, a chur an dreuchd le Seòras III gus a bhith os cionn an riaghaltais ach chuir nach robh e a' cordadh ri mòran ris an fhaireachdann an aghaidh na h-Alba ann an Lunnaid agus leig e dheth a dhreuchd an dèidh dìreach bliadhna san oifis.

1200

1300

1400

1500

1600

1700

1800

1900

2000

A historical political poster from 1832. The title reads "Lamington. The Barricades Done. The Day is Won!" It features a central diamond shape containing the date "13 July" and the word "REFORM". The poster is framed by a decorative border.

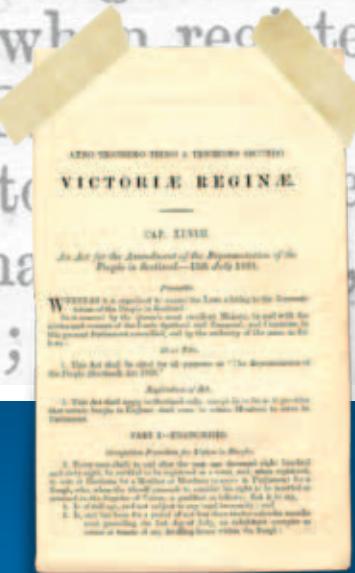

1832

ACHD ATH-LEASACHAIDH NA H-ALBA AIR A H-AONTACHADH

Bratach co-aimsireil bho bhaile Lamington, faisg air Bigear a' toirt taic do Bhive an Ath-leasachaidh, a thàinig gu bhith na lagh ann an 1832.

Chun an àm seo, bha an àireamh dhaoine a dh'fhaodadh bhòtadh ann an Alba air a shuidheachadh ann an achd Pàrlamaid bho 1681. Fon achd seo, dh'eirich an àireamh sheataichean Albannach ann an Westminster bho 45 gu 53, agus an àireamh dhaoine a dh'fhaodadh bhòtadh bho 4,500 gu 65,000, a bha mu aon a-mach à ochd den àireamh-sluagh. Cha tugadh am prionnsabal de 'aon duine, aon bhòt' a-steach gu 1928.

1867

TUILLEADH LEASACHAIDHEAN BHÒTAIDH

**Leudaich an achd seo an bhòt chun a h-uile
fear (le cumhachan àraidh) agus bha e
cuideachd a' toirt cead do dh' oilthighean dà
Bhall a thilleadh don Phàrlamaid.**

Thug Pàrlamaid cothrom bhòtaidh don t-sluagh
choitcheann airson a' chìad uair, agus Alba a'
faighinn Achd Riochdachadh an t-Sluaigh (Alba)
aice fhèin a chaithd aontachadh ann an 1868.
Thug Achd Baileat 1872 baileat diomhair a-steach
a bha a' dòn luchd-obrach agus luchd-pàighidh
màil bho làimhseachadh mi-chothromach.

Healthy Homes.

1885

A' STÈIDHEACHADH OIFIS NA H-ALBA

Diùc Richmond is Ghòrdain, a' Chiad Rùnaire air Alba.

Chaidh Oifis na h-Alba a stèidheachadh mar roinn riaghaltas Bhreatainn fo Rùnaire na h-Alba. Ann an 1926 chaidh an rèim àrdachadh gu Rùnaire na Stàite.

1892

KIER HARDIE AIR A THAGHADH MAR BH.P

Postair iomairt taghadh pàrlamaid do Sheumas Keir Hardie.

Nochd Seumas Kier Hardie mar iomairtiche sòisealta agus poilitigeach. Ann an 1892, b' esan a' chiad BhP Lèabarach (airson West Ham ann an Lunnainn) agus dh'fhàs e gu bhith na phearsa mòr ann am politigis Bhreatainn.

1200

1300

1400

1500

1600

1700

1800

1900

2000

1918

A' BHÒT AIG BOIREANNAICH

Bratach bho 'Shaoranaich Bhoireann Chill Rìmhinn' pàirt de għluasad nāiseanta nan suffragettes a bha ag iomairt gus am faigheadh boireannaich còir a' bhòt.

Mu dheireadh choisinn boireannaich còir bhòtaidh agus seasamh ann an tagħidhean parlamaid, leis a' chiad Bh.P boireann air a tagħadħ ann an 1919. B' i Catriona Mhoireach, Ban-diūc Athaill a' chiad bhoireannach Albannach a chaidh a thagħadħ nuair a buuannaich i seat Chinn Rois agus Taobh Siar Shiorrachd Pheairt ann an 1923.

1939

OIFIS NA H-ALBA A' GLUASAD BHO LUNNAINN GU DÙN ÈIDEANN

Taigh Naomh Anndrais ga thogail ann an 1938.

Thàinig Taigh Naomh Anndrais ann an Dùn Èideann gu bhith na phrìomh oifis do dh'Oifis na h-Alba agus chaidh obair roinn an riaghaltas a għluasad à Lunnainn a Dhùn Èideann.

1945

AN SNP A' BUANNACHADH A' CHIAD SHEAT SA PHÀRLAMAID

Cartùn à Punch a' sealltainn a' BhP SNP a chaidh ür thaghadh, Raibeart Mac an t-Saoir, mar Cheann-cinnidh Gàidhealach.

Buuannaich An Dr Raibeart Mac an t-Saoir roinn-phàrlamaid Thobair nam Màthar ann am fo-thaghadh, ach chaill e i aig an tagħadħ choitcheann beagan mhiosan an dèidh sin. Buuannaich an SNP an ath sweat sa phàrlamaid ann an 1967, an turas seo ann an Hamaltan.

1200

1300

1400

1500

1600

1700

1800

1900

2000

1979

REFERENDUM SEANADH NA H-ALBA

**Neach-taic airson na h-iomairt referendum
‘Yes for Scotland’.**

An dèidh aithisg air a’ Bhun-reachd, thug Riaghaltas na RA air adhart molaidhean airson Seanadh Albannach a chruthachadh. Dh'aontaich Pàrlamaid na RA bile air fèin-riaghlaigh ann an Alba. Dh'fheumte referendum a chumail, agus thachair seo air 1 Màrt 1979. Dh'fheumte 40% den luchd-bhòtaidh bhòtadh airson fèin-riaghlaigh fo chumhachan an Achd, mar sin dheth, cha deach dha na molaidhean leis nach do choileanadh seo. Ged a fhuair iad mòr-chuid de chòrr is 77,000, cha robh ann an seo ach 32.9% den luchd-bhòtaidh uile gu lèir.

1989

CO-CHRUINNEACHADH BUN-REACHDAIL NA H-ALBA

Co-chruinneachadh Bun-reachdail na h-Alba a’ coinneachadh ann an Talla an t-Seanaidh ann an Dùn Èideann.

Bho referendum 1979, dh'fhàs an àireamh de dh'iomairtean airson fèin-riaghlaigh air choireigin airson Alba. Chaidh Co-chruinneachadh Bun-reachdail na h-Alba (SCC) a chur air bhonn gus sgeama ullachadh airson Seanadh no Pàrlamaid Albannach. Chaidh a’ chìad choinneamh a chumail air 30 Màrt agus ghabh iad ris a’ ghairm “Còir air Ceartas do dh’Alba”. Dh'fhoillsich an SCC a aithisg mu dheireadh ann an 1995.

1997

PÀIPEAR GEAL “PÀRLAMAID NA H-ALBA” AIR FHOILLSEACHADH

Stuthan iomairt referendum bho na h-iomairtean “Yes,Yes” agus “No, No”.

Mar phàirt de mhanifesto taghaidh, chuir am Pàrtaidh Lèabarach roimhe co-chomhairle a chumail ri daoine mu mholaidhean airson fèin-riaghlaigh. Mar Riaghaltas na RA, dh'fhoillsich iad Pàipear Geal, “Pàrlamaid na h-Alba”, a cur an cèill molaidhean airson pàrlamaid ùr na h-Alba. Air 11 Sultain bhòt Alba ann an referendum. Bha an toradh ann am fàbhar airson Pàrlamaid fèin-riaghlaidh le comasan cìs-atharrachaидh ann an Alba.

1200

1300

1400

1500

1600

1700

1800

1900

2000

1998

ACHD NA H-ALBA AIR H-AONTACHADH

A' cur Bile na h-Alba air bhog.

Chaidh aontachadh air Bile na h-Alba a stèidhich Pàrlamaid na h-Alba le Riaghaltas na RA agus fhuair e Aonta Rìoghail air 19mh an t-Samhain. Thaisbean Buidheann Stiùridh Co-chomhairleachaidh air Pàrlamaid na h-Alba an aithisg "Shaping Scotland's Parliament" san Dùblachd. Mhol seo prìomh phrionnsabhalan na Pàrlamaid agus molaidhean air mar a dh'obraicheadh i.

1999

A' CHIAD TAGHADH PÀRLAMAID ANN AN ALBA

Fosgladh Pàrlamaid na h-Alba

Chaidh a' chiad thaghaidhean gu Pàrlamaid na h-Alba a chumail air 6mh an Cèitean. Dh'adhbharaich an toradh gun deach riaghaltas co-bhoinn eadar na Làbaraich agus na Libearalaich Deamocratach a chruthachadh. Bha a' chiad choinneamh air 12 Cèitean le Sir Dàibhidh Steel air a thaghadh mar a' chiad Oifigear-riaghlaidh. Chaidh a' Phàrlamaid fosgladh le a Mòrachd a' Bhanrigh air 1 luchar. Bhon latha sin ghabh a' Phàrlamaid os làimh a cumhachd reachdan (laghan) a dhèanamh dha Alba air cùisean fèin-riaghlaidh.

1999

A' CHIAD BHILE AIR AONTACHADH LE PÀRLAMAID NA H-ALBA

Seòmar-deasbaid na Pàrlamaid aig na togalaich Ard-sheanaidh ann an Dùn Èideann.

Air 8 Sultain 1999, bha Achd (Alba) Slàinte Eanchaill (Sàbhailteachd Poblach agus Tagraighean) air h-aontachadh. Chaidh am Bile a thoirt a-steach le Riaghaltas na h-Alba.

1200

1300

1400

1500

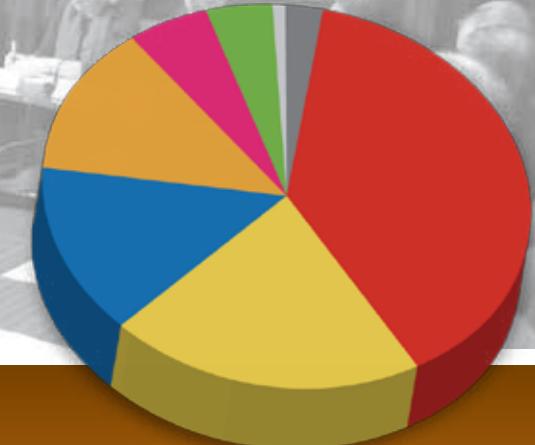
1600

1700

1800

1900

2000

2000

A' CHIAD BHILE BUILL AIR AONTACHADH

Tavish Scott BPA airson Sealainn.

Air 28 Sultain chaidh a' chiad Bhile Buill aontachadh. Bha am Bile Atharrachaидh lasgach (Maorach) na Mara (Alba) air a thoirt a-steach le Tavish Scott BPA.

2001

A' CHIAD BHILE COMATAIDH AIR AONTACHADH

Fear de na Seòmraichean Comataidh ann an Dùn Èideann a bha ga chleachdadh mar dhachaigh shealach gu 2004.

Air 4 Dàmhair chaidh a' chiad Bhile Comataidh aontachadh: Bile Dìon bho Dhroch Dhìol (Alba). Chaidh am Bile a thoirt a-steach le Comataidh Ceartas I.

2003

AN DÀRNA TAGHADH PÀRLAMAID NA H-ALBA

Dealbh a' cur an cèill toradh an taghaidh ann an 2003 Làbaraich 50, SNP 27, Tòraighean 18, Libearalaich Dheamocratach 17, Uaine 7, SSP 6, SSCUP 1, Neo-eisimeilich 3.

Chaidh an dàrna Taghadh Pàrlamaid na h-Alba a chumail: chaidh barrachd BPAan a thaghadh bho na pàrtaidhean na bu lugha agus mar BPAan neo-eisimeileach. Chaidh an dàrna co-bhoinn aontachadh eadar na Làbaraich agus na Libearalaich Deamocratach gus an riaghaltas a dhèanamh.

2004

A' FOSGLADH TOGALACH ÙR PÀRLAMAID NA H-ALBA AIG TAIGH AN RÒID

An togalach ùr, Taigh an Ròid.

Air a dhealbhachadh le ailtirean à Barcelona EMBT agus an com-pàrtichean RMJM Alba, chaidh togalach ùr na Pàrlamaid fosgladh gu h-oifigeil air 9 Dàmhair 2004 an làthair a Mòrachd a' Bhanrigh.

2006

1000MH ATHCHUINGE PHOBLACH AIR A CUR A-STEACH

Sgoilearan bho Àrd-sgoil nan Uile Naomh a' toirt na h-athchuinge don BhPA Mìcheal MacMhathain, Ceannard Chomataidh nan Athchuingean Poblach.

Chuir Àrd-sgoil nan Uile Naomh a-steach an athchuinge seo, 's iad ag iarraidh air Pàrlamaid na h-Alba ìmpidh a chur air Riaghaltas na h-Alba rannsachadh a dhèanamh air a' bhuaidh a th' aig alcol a tha saor agus furasta fhaighinn air slàinte a' phobaill.

2007

AN TREAS TAGHADH PÀRLAMAID NA H-ALBA

BPAan a chaidh an taghadh an dèidh taghadh 2007.

Chaidh an treas taghadh Pàrlamaid Albannach a chumail: chaidh a' chiad riaghaltas sa bheag-chuid a chur air dòigh leis an SNP.

1200

1300

1400

1500

1600

1700

1800

1900

2000

2009

AN 10MH CUIMHNEACHAN BLIADHNAIL AIR FOSGLADH NA PÀRLAMAID

Bha 143 den chloinn a rugadh air 1 luchar 1999 còmhla ris a' Bhanrigh aig Taigh an Ròid gus a chomharrachadh.

Air 1 luchar chomharrach a' Phàrlamaid an 10mh Chuimhneachan Bliadhnail bho chaidh Pàrlamaid na h-Alba fhosgladh gu h-oifigeil.

2011

AN CEATHRAMH TAGHADH DO PHÀRLAMAID NA H-ALBA, 5 CÈITEAN

Dealbh de Bhuill ùra Pàrlamaid na h-Alba a chaidh a thaghadh ann an taghadh 2011.

Chaidh an ceathramh taghadh do Phàrlamaid na h-Alba a chumail 5 Cèitean. Chaidh Riaghaltas a stèidheachadh le Pàrtaidh Nàiseanta na h-Alba às dèidh dhaibh a' mhòr-chuid de na suidheachain a bhuannachadh.

1200

1300

1400

1500

1600

1700

1800

1900

2000

Bu mhath leinn taing a thoirt do Chlàran Pàrlamaidean na h-Alba airson na thug iad dhuinn de chuideachadh leis a' chlàr-ama.

Is e a tha ann an Clàran Pàrlamaidean na h-Alba stòr-dàta a ghabhas rannsachadh anns a bheil gnothaichean pàrlamaid na h-Alba bhon chiad achd a tha air mhaireann ann an 1235 gu Aonadh 1707. Is e na thoradh de bharrachd is deich bliadhna de dh'obair le luchd-rannsachaидh aig Tionnsgnadh Pàrlamaid na h-Alba ann an Sgoil Eachdraidh Oilthigh Chill Rìmhinn, tha an tionndadh air an Lòn a' feuchainn gum bi an goireas eachdraidheil cudromach seo ri fhaotainn do na h-uile ann an riochd a tha adhartach a thaobh teicneòlais dheth agus cuideachail don luchd-chleachdaidh.

Airson barrachd fiosrachaидh, thoiribh sùil air
www.rps.ac.uk

Thoiribh fa-near:

Chan eil Pàrlamaid na h-Alba an urra ri stuth a nochdas air làraichean-lìn air an taobh a-muigh.

BUIDHEACHAS

Buinidh na h-iomhaighean is na dealbhan uile do chòraichean na Pàrlamaid. © Buidheann Chorporra Pàrlamaid na h-Alba ach:

1200

- 1235 Tasgaidhean Nàiseanta na h-Alba.
© Taighean-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba. Cead www.scran.ac.uk

1300

- 1309 © Urras Nàiseanta na h-Alba.
Cead www.scran.ac.uk
1357 © Taighean-tasgaidh na h-Alba.
Cead www.scran.ac.uk

1400

- 1424 Clàran Pàrlamaidean na h-Alba.
1425-26 Taigh-tasgaidh Dealbhan-dhaoine Nàiseanta na h-Alba.
1436 © Leabharlann Nàiseanta na h-Alba.
Cead www.scran.ac.uk
1445 Hulton Archive / Getty Images.
1455 © Taighean-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba. Cead www.scran.ac.uk
1458 & 1471 Clàran Pàrlamaidean na h-Alba.
1496 © Tasgaidhean Nàiseanta na h-Alba.
Cead www.scran.ac.uk

1500

- 1532 © Coimisean Rìoghail mu Charraighean Àrsaiddh is Eachdraidheil na h-Alba. Cead www.scran.ac.uk
© Lennoxlove House Ltd.
Cead www.scran.ac.uk
1560 © Oilthigh Ghlaschu / Newes from Scotland 1597. Cead www.scran.ac.uk
Clàran Pàrlamid na h-Alba.
1563
1579
1587 Tasgaidhean Nàiseanta na h-Alba.
- 1600
- 1604 Taigh-tasgaidh Dealbhan-dhaoine Nàiseanta na h-Alba.
© Leabharlannan Baile Dhùn Èideann.
Cead www.scran.ac.uk
1632 © Urras Nàiseanta na h-Alba.
Cead www.scran.ac.uk
1633 © Taighean-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba. Cead www.scran.ac.uk
Clàran Pàrlamaidean na h-Alba.
1638
1640
1652-60 © Tasgaidhean na h-Alba.
Cead www.scran.ac.uk
1661 Hulton Archive / Getty Images
1669 © Lennoxlove House Ltd. Cead
Cead www.scran.ac.uk
1689 is 1696 © Tasgaidhean na h-Alba.
Cead www.scran.ac.uk

1700

- 1707 © Tasgaidhean na h-Alba.
Cead www.scran.ac.uk
1762 Hulton Archive / Getty Images

1800

- 1832 © Urras Taigh-tasgaidh Bhigear.
Cead www.scran.ac.uk
1867 © Leabharlann Meadhanach Dhùn Deagh. Cead www.scran.ac.uk
Hulton Archive / Getty Images

1900

- 1918 © Seirbheis Taobh an Ear, Taighean-tasgaidh Chomhairle Fiobha.
Cead www.scran.ac.uk
1939 © Taighean-tasgaidh Nàiseanta na h-Alba. Cead www.scran.ac.uk
1945 © Punch. Cead www.scran.ac.uk
1979 & 1989 © The Scotsman Publications Ltd.
Cead www.scran.ac.uk
1997 © Tasgadh Beatha na h-Alba.
Cead www.scran.ac.uk
1998 © David Black. Cead www.scran.ac.uk

Chan fhaodar mìr sam bith den chlàr-ama fhoillseachadh, ann an cruth no air mhodh sam bith, gun chead bho Phàrlamaid na h-Alba ro làimh.

BUIDHEACHAS AIRSON NAN ÌOMHAIGHEAN